

ΔΙΑΝΟΟΥΜΕΝΑΙ ΒΑΣΙΛΙΣΣΑΙ

Η ΚΑΡΜΕΝ ΣΥΛΒΑ ΤΗΣ ΡΟΥΜΑΝΙΑΣ

Τὰ πρῶτά της χρόνια. Νεράϊδα τῶν δασῶν. Τὸ ταλέντο της. Ἡ ἐμφάνισίς της σ' ἓνα χορὸ. Ὁνειρο ἐμπορτίας. Ὁ γάμος της με τὸν Βασιλέα της Ρουμανίας. Ὁ θάνατος τῆς κόρης της. Τὰ ἔργα της. Ἡ τύφλωσίς της.

Ἡ Κάρμεν Σύλβα ἡ τόσον γνωστὴ ἀπὸ τὰ λογοτεχνικά της ἔργα ἀποθανοῦσα Βασίλισσα τῆς Ρουμανίας γεννήθηκε στὰς 29 Δεκεμβρίου τὸν 1843, στὴν μικρὰ πόλιν Ναιβιέλ τῆς Πρωσσίας. Κεβέλιονος. Ἡ γέννησις τῆς ἀνηγγέλθη, στὴν πόλιν διὰ καθονοκοροσιῶν. Τὸ συγγραφικὸν ταλέντο τῆς Κάρμεν Σύλβα ἐξεδηλώθη ἀπὸ τὰ πρῶτα τῆς χρόνια. Ἀνήγουσα σὲ ἀικογένεια πού διεκρεψε καὶ στὰ ὅπλα καὶ στοὺς πελέμους καὶ στὰ γρόμματα, ἐκληρονόμησε τὴν μεγάλην φαντασίαν καὶ τὴν ποιητικὴν ῥοπήν ἀπὸ τὴν προμήμην τῆς ποιήτριαν πριγκίπισσαν Λουίζαν, τὴν ἀγάπην πρὸς τὶς τέχνες καὶ τὴν λατρείαν πρὸς τὴν φύσιν ἀπὸ τὸν δίδωμο πρόγονο τῆς ζωγράφου καὶ ἐπιφανῆ περιηγητὴν καὶ φυσιοδίφην πρίγκηπα Μοξιμιλιανόν, τὴν ἐμβροίθειαν γοῖ τὴν παρατηρητικότητά ἀπὸ τὸν πρίγινπα Ἐρμάννον Wied, τὸν πατέρα τῆς, ἀληθινὸ φιλόσοφον. Ἐπίσης ἀπὸ διαφόρων ὄνειροσκέπῶν πρόγονος τῆς, ἀνδρὸς καὶ γυναικῆς, εἶχε κληρονόμησι ἡ Κάρμεν Σύλβα τὸ κωμικοναίσιον τῆς ἀνάστησι, τὴν πλαστικότητά τοῦ σώματός τῆς, τὰ μεγάλα, φωτεινὰ καὶ ὀνειροσκόπα γαλανά της μάτια, τὰ ὑπέροχα χεῖρά της, τὴν λεπτὴν τῆς μύτην...

Ἀπὸ τὰ μικρὰ τῆς χρόνια ἀγάπησε τὴν φύσιν. Τὰ θαύσια φυλλώματα, τὰ κελαρύθοντα ρυάκια, τὰ τραγουδιὰ τῶν πουλιῶν, τὶς ἀστροφωτιστὰς νύκτες, τὶς ἐρημίας, στὶς ὁποῖες ἐπιλανατο, πανέμορφη σὰν νεράϊδα...

Τὰ παιδικὰ τῆς χρόνια ἡ Ἐλισάβετ τὰ πέρασε μεταξὺ τοῦ Ναιβιέλ, ὅπου ἡ πριγκίπισσικὴ οἰκογένεια διέμενε τοὺς χειμῶνους μῆνας καὶ τοῦ Μοντερεῖ, τὴν κωνηγετικὴ αὐτῆς ἐπαύλι, ὅπου διέμενε τὸ θέρος, καὶ ὅπου ἡ Ἐλισάβετ ἦταν ἀληθινὴ νύμφη τῶν δασῶν... Ἡ Ὁρῆος καὶ τὸ δάσος, λέγει κίποιον, ὄψηξαν οἱ πρῶτοί μου φίλοι. Ἐκεῖ εἶς τις πεδιίδες τοῦ Ῥήνου, γύριζε πάντα μόνη, μετ' ἐπιτροφίαν τοῦ πιστοῦ τῆς σκύλου. Τῆς ἄρεσαν ὑπερβολικὰ οἱ κινδυνὸι καὶ στὶς περὶ μεγάλας καταιγίδες ἔτρεχε μόνη μέσα στὰ δάση ἀδιαφοροῦσα γὰρ τὸν χαλασμό που γινότανε γύρω τῆς... Τῆς ἄρεσε νὰ κινιῶν τὸ ὄμορφο πρόσωπό της μέσαστὰ νερά τοῦ Ῥήνου καὶ νὰ μιλάρ σ' αὐτὰ, λέγοντάς τους τὶς μουτικὰς τῆς στίφιας. Διδάσκαλος τῆς ἦταν, ἐκτός τῶν ἄλλων, καὶ ὁ γερο-ποιητὴς Μόρρις, ὁ ὁποῖος τῆς διηγείτο τοὺς ἥρωισμοὺς τῶν προγόνων τῆς. Ἀπὴ ὅμως τοῦ τὸ ἔσκαζε συχνὰ μετ' ἔτρεχε στὸ δάσος... Δὲν μπορούσε νὰ σταθῆ ἡσυχὴ σ' ἓνα μέρος. Ἦθελε νὰ κινιῶνται, νὰ τρέχῃ, νὰ βρισκείται παντοῦ. Ἡ ἀκινήσιὰ τῆς ἐφρόνεσε, ἡ ἀπραξία τῆν ἔκαμαν ν' ἀνιά...

Μιά ἡμέρα τῆς εἶπαν νὰ ποζάρη μαζί με τὸν μικρὸ τῆς ἀδελφὸ Πρίγκηπα Γουλιέλμο, γιὰ νὰ τῆς φτιάσουν τὸ πορτραῖτο. Ἡ Κάρμεν, ἡ Ἐλισάβετ, ὅπως ἦταν τὸ ὄνομά τῆς, ἀναγκάστηκε νὰ ὁπακοῦσθι. Τόσο ὅμως τὴν βασάνησε ἡ ἀκινήσιὰ τῆς πόδας, ὥστε μετὰ πέντε λεπτὰ ἔπεσε κάτω λιπόθυμη!

Ἐν τούτοις παρὰ τὸ ἀτίθασον καὶ ζωηρὸν τοῦ χαρακτῆρος τῆς ἦταν ἑξαιρετικὴ καλὴ. Ἡ μνήμη τῆς καὶ ἡ ἀντίληψίς τῆς, ἦσαν καταπληκτικὰς. Πολλὴ μικρὴ ἀκόμη ἐμαθε γαλλικὰ καὶ ἀγγλικὰ καὶ ἀπὴγγαίλει θαυμάσια τοὺς περὶ γνωστοὺς Γάλλους καὶ Ἀγγλους ποιητὰς. Σὲ ἡλικία ἑπτὰ ἐτῶν κανεῖς δὲν τὴν ἔφτανε στὴν ἀπαγγελία...

Σὲ ἡλικία ἑντεκα ἐτῶν μπορούσε νὰ διαβάσῃ τρεῖς τόμους σὲ μιά ἡμέρα καὶ νὰ τοὺς καταλάβῃ πολὺ καλά, νὰ μὴ ἔντελως στὸ νόμῳ τῆς.

Τῆς ἄρεσε ἡ φυσικὴ ἱστορία καὶ ἡ ζωολογία καὶ δὲν ἔχονευσ τὸ πολιτικὰ.

Τὸ διάβασμα μυθιστορημάτων, τῆς ἦταν ἀπηγορευμένον καὶ μέγχι τοῦ δεκάτου ἐνάτου ἔτους τῆς ἡλικίας τῆς δὲν εἶχε διαβάσει παρὰ τὸ «Ἰβανόν» τοῦ Βάλτερ Σκωτ, καὶ ἄλλα ἥδικα βιβλία.

Ὅταν ὅμως τῆς ἔφευτε ἀργότερα κανένα μυθιστόρημα στὰ χεῖρά τὸ ἐξέβαλε κρυφὰ, κρυφοντάς το κάτω ἀπὸ τὸν «Ὀβίδιον», τὸν ὅποιον ἐμελετοῦσε...

Εἶχε τὸν ἄρεσιτὰ ζωπονοικὸ πόθο νὰ γίνῃ δασοκίλισσα σὲ κανένα χωριό, γιὰ νὰ ἔχῃ μοναξιά καὶ νὰ ἐργασθῆ φιλολογικῶς.

Σὲ ἡλικία ἑντεκα ἐτῶν ἄρχισε νὰ γράφῃ τὰ πρῶτα τῆς διηγήματα, τὰ ὁποῖα ὅμως ἄρηνε πάντοτε μισοτελειωμένα. Ἐπίσης σὲ ἡλικία δεκατεσσάρων ἐτῶν ἄρχισε νὰ γράφῃ καὶ δράματα...

Τὴν ἐκπαίδευσί τῆς συνεπλήρωσε ἡ Κάρμεν Σύλβα, στὸ Παρίσι, ὅπου ἐπῆγε τὸ 1862 μαζί με τὴν ἄρσεσθι μητέρα τῆς καὶ ὅπου, διέμενε ἓνα ὀλόκληρο χρόνο, κατὰ τὸν ὅποιον ἐμελέτησεν ἐμβροίθως ἀρχαίους συγγραφῆς καὶ ἐτελειοποιήθηκε στὶς εὐρωπαϊκὰς γλώσσας.

Τὸ 1863 ἀνεμίχθη περισσότερο στὶς ἀριστοκρατικὰς κινήσεις στὸ Οὐεχ τῆς Λατίνης, διαμένουσα πλησίον τῆς μεγάλης δουκίσσης Ἐλένης τῆς Ρωσίας, γύρω ἀπὸ τὴν ὁποῖαν λαμπερὰ πάντοτε καὶ εὐγενῆς συντροφιά συνεκτροῦτο.

Τὴν ἴδια αὐτὴ ἐποχὴ, ἡ Κάρμεν, ἔκαμε τὴν ἐμφάνισιν στὸν πρῶτον χορὸ τῆς δουκίσσης καὶ αὐτὸ γιὰ νὰ εὐχαριστήσῃ τὸν ἄρσεστο πατέρα τῆς, ὁ ὁποῖος ἐπιθυμοῦσε νὰ τὴν ἰδῇ πρὶν πεθάνει ἔστω καὶ μία φορὰ χορευούσαν. Τὴν νύκτα αὐτὴν τοῦ χοροῦ ἡ Κάρμεν ἐδραμάτευσε. Εἰς τὴν μεγάλην χορευτικὴν αἴθουσαν τῆς δουκίσσης ὅλων τὰ βλέμματα ἦσαν κολλημένα ἐπάνω τῆς. Ἦταν ὄνειρο ἐμπορτίας, ἀγγελικὰ οὐανοκατέβητος, θαύμα ἰδέσθαι, μαγία, γοητεία, θράμβος, μέσια στὴν τριανταφυλλένια φορεσιά τῆς καὶ στὰ πολυτίμημα περσέρια που φεγγολοῦσαν σὰν μύρια ἀστέρια τὸ οὐρανὸ!

Τὴν Κάρμεν ὅμως δὲν τὴν συγκινούσαν ὅλα αὐτὰ. Δὲν τῆς ἄρεσαν οἱ χοροὶ καὶ ἡ συγκεντρώσις. Προτιμοῦσε τοὺς μοναχικοὺς περιπάτους, τὴν ἱκανασία, τὸς καγοδορισμούς.

Τὸ φθινόπωρον τοῦ αὐτοῦ ἔτους ἡ Κάρμεν ἀκολούθησε τὴν Μ. Δουκίσσα Ἐλένην στὴν Πετροῦπολιν, ἀποχωρητήσασα γιὰ τελευταία φορὰ τὸν πατέρα τῆς, ὅστις ἀπέθανε μετ' ὀλίγον στὸ Βιερβάδεν τῷ 1864. Τὴν εἶδον τὸν θάνατον, ἡ Κάρμεν τὴν ἐμαθε πολὺ ἀργά. Ἀρρώσθησε στὴν Πετροῦπολιν ἀπὸ τύφου καὶ ὅταν ἔγινε κεία ἔντελως καλὰ τῆς εἶπαν τὴ θλιβερὴ εἶδισι, ἡ ὁποῖα τὴν λύπησε βαθεῖα, τὴν συνέτριψε κυριολεκτικῶς, γιὰ ἐλάτρευε τὸν πατέρα τῆς.

Ἐπιστρέψασα κατόπιν ἡ Κάρμεν κοντὰ στὴ μητέρα τῆς ἀφοσιώθηκε σ' αὐτὴν μετ' ἀγάπην καὶ σεβασμὸ καὶ δὲν τὴν ἐγκατέλειπε παρὰ μία φορὰ τὸ χρόνο, γιὰ νὰ ταξιδεύῃ μαζί με τὴν πριγκίπισσα Ἐλένην.

Πρὸς τὸν γάμον ἡ Κάρμεν δὲν εἶχε καθόλου κλίσι. Τῆς φαινόταν τρομερὸ νὰ ἐγκαταλείψῃ τὴν ἐλευθερίαν καὶ ἀνεξάρτησιν ζωὴν, τὴν ὁποῖαν εἶχε ἀφιερῶσει στὴν τύχην καὶ στὴν ἀγαθοσφία. Ὅταν οἱ φίλοι τῆς, ὑπερηφανα γιὰ τὰς σπάνιας ἀρετῆς τῆς εὐχόντουσαν ἓνα θρόνον, ἡ Κάρμεν ἔλεγε: «Ὁ! Ἦσαι μόνον θρόνος ὑπάρει κατὰ μίαν. ὁ θρόνος τῆς Ρουμανίας. Ἐκεῖ μπορῶ νὰ κωμὶ κάτ'...»

Ὁ πόθος τῆς αὐτῆς δὲν ἄργησε νὰ πραγματοποιηθῆ. Οἱ Ρουμάνοι ἐκθρόνισαν τὸ 1866 τὸν Κοῦτσαν, ἀνεκίρηνσαν ἡγεμόνα τὸν πριγκίπη Κάρολον Χοεζβόλλερν. Τὸ 1869 ὁ Πρίγκηπ Κάρολος ἐπῆγε στὸν Ῥήνον μετ' ὁποῖο νὰ τῆς προσφέρῃ τὴν χεῖρα του καὶ τὸν θρόνον του!

Ὁ Κάρολος ἐγγνώριζε τὴν Κάρμεν ἀπὸ τῆς ἐπιστολῆς τῆς πρὸς τὴν ἀδελφὴν του, τὴν ἔκτιμοσε καὶ τὴν ἀγαποῦσε ἐξαιρετικὰ. Τὴν εἶχε ἐπίσης συναντήσει καὶ ἄλλοτε καὶ τὸν εἶχε κίμαι. Πολλὴ καλὴν ἐντύπωσιν, τὸν εἶχε γοητεύσει. Τὸ 1861, μάλιστα, τοὺς συνέβη καὶ τὸ ἔξῃς ἐπεισόδιον: Τὸ ἔτος αὐτὸ ἡ Κάρμεν περνοῦσε τὸν χειμῶνα τῆς στὸ Βερολίνον κοντὰ στὴν τότε Βασίλισσα καὶ κατόπιν αὐτο-

ΤΟΥ ΟΣΚΑΡ ΟΥΑΓ'ΑΝΤ

ΣΤΟΧΑΣΜΟΙ

«Ναί ! είναι αλήθεια ! λατρεύω το όρατο, το ξεδιανοημένο και πραγματικό έκεινο "Όρατο, την αρμονία του κοσμού και της ψυχής, την ενέργεια, το βράσιμο της ζωής μ' οποιαδήποτε μορφή κι αν παρουσιάζεται.

«Ω ναί ! λατρεύω το καλό και θέλω και πρέπει. Άκούετε ; Πρέπει να είστε και σεις ελλικρινείς και να ξεοτηριεύετε την κατάπληξη και το θαυμασμό σας όχι μόνο μπροστά στον άπειρο αλλά και μπροστά σε κάθε όρασι γραμμής, σε κάθε όρατο έμφυχο, μπροστά σε όλα εκείνα τα όντα που αποταλούν το μεγαλύτερο του θαυμαστού όρατο.

«Έλατε κοντά μου κι' ή όμιχλη των αισθημάτων μου ως ποτίση εύρησής μου κατάθερα και άγωνα γή της άπαξής σας, κι' ως άρχιστη νανάβαλλη του βάθος του Έγώ σας ό ζηλευτός βλαστός του οράτου.

Μάθετε να λατρεύετε τη ψυχή όχι γυμνή αλλά ντυμένη, μάθετε να λατρεύετε την αρμονία του Όραίου, την αβίαση άνοιξη των αισθητών γραμμών.

«Επικοινωνήσετε με τη ψυχή φροντίζοντας συγχρόνως να θαυμάζετε από μακριά, πολύ μακριά και τις όρασις γραμμής.

Μή τής έγγισστε ! κάθε μια είνε άγνολούσοδο που ή παραμυθότερη έκαψη τό ξεραίνει και του δίνει την όψη άποτρόπαιου οικελτου.

Μήν έγγισστε ! ό οικελτός αυτός θα γίνη ό πιο άσπονδος έχθρός σας ό νεκροθάπτης του Όραίου.

Μή πλησιάζετε ! μη μετεβάλλετε σε στειρές άβύσσους του πνεύματος και των αισθητών δέ θαυμαστές γραμμής του σώματος.

Μή κοιμιαιάζετε με την άπλασην την κωστίλλαινη αυτή πραγματικότητα, την πολυζορμη και μαγευτική αυτή είκόνα που χωρίς αυτή δε μπορούσι ή ψυχές να έξομολογήσθαι άμοιραία.

Θαυμάστε, λατρεύστε, επικοινωνήστε άλλα μη άπολαύστε. Και τότε ! ό τότε θάχετε την έντύπωση διι ζήτε σ' ένα πραγματικό παράδεισο μαγικών κορμών που τό μικρότερο θίνε ή πιο τέλεια άναπαράσταση του Όρατου ! ... Μετάφρ. Κ. Μ.

ΟΙ ΝΕΟΙ ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΑΙ ΜΑΣ

Άθροια καταγράφουν οι αιτήσεις προς έγγραφην συνδρομητών. Ούτω και' αυτές ένεγράφησαν οι κάτωθι νέοι συνδρομηταί

- Χρ.Μακρής,Καθη. Χρυσοφίδου,Σταυρούλα Παπαπαύλου,Νίτσα Πετρούτσου, Αχ. Έυσταθίου, Τημ.Σαβάνης, Γ. Σκόλια,Αιλή Βόζερ-Βελ, Βερόνη Μουσοπού, Άνστασια Έλεφαντή, Α. Πεντιός, Χαρ. Μέγας,Μπαμπέκια Μουσαγιά, Άδυνα Θεοδόπου, Νικ. Μπαπαλάης, Βούλα Ψαφί, Γ. Παναγιώ, Δημ. Μαρκοσι, Α. Κασσιπέτης, Μαριάνθη Κομποπούλου, Ή. Κρίστους, Δ. Κερυάλης Δημ.Λεοντίου, Ίου. Θεοδοσάκης, Άχ. Βενετισανopoulos, Στ.Καρολάλιος,Στέλλιος Άναγνήνης, Ήλ. Λιονής.

κράτειρα Αύγουστο. Μιά ήμερα κατεβαίνοντας την σκάλα με την ζοροπότητα που την χαρακτηρίζει, παραπάστως, γλυτάρση και θά έπεφτε άν δεν βρισκόταν έμπρός της ό Κάρλοσ, ό όποιος την άρπαξε στην άγκαλιά του και την συνεκράτησε...

Ή Κάριεν (Έλισάβετ Βιντ) έγγένετο ήμερομιάς των Ρουμανών τω 1869. Τό 1870 έγγένετο μήρη.

Από τής ήμερας που απέκτησε τέκνον ό βίος της Κάριεν άλλαξε έντελώς. Δέν ζούσε πλέον παρά για την λατρευτή της κόρη, τό πολυαγαπημένο της άγγελούδι. Δέν έχορτανε να τό κνιτάζει, ελχεν άφοσιωθή έντελώς σ' αυτό, ελχεν έγκαταλείψει τό πάντα ύπό αυτού...

Ή μικρά πριγκίπισσα ήταν πραγματικά χαριτωμένη, άληθινός επίγειος άγγελος. Ή Κάριεν ζούσε μαζί με την μικρούλα της 9-σεντηνής, όταν έξαφνα φρικώδης την έπληξε συμφορα. Στις 9 Άπριλιου 1849, άνήμερα, τό Πάσσα, ό μικρός της άγγελος, ή λατρευτή της κόρη, ή άγγελουδένια βασιλοπούλα άπέθανε !...

Ή συμφορά αυτή συνέτρεψε την Κάριεν. Ήτο έντελώς άπαρηγορητος πλέον, ζητούσε τόν θάνατο, και να πάη κοντά στην πεθεμένη της μικρούλα...

Τό δυστύχημα όμως αυτό ελχε και τās καλās του συνεπειās. Ή Κάριεν άρχισε να ζητη πλέον παρηγοριαν στο γράψιμο, έτσι δε έδημιούργησε τό γνωστό λογοτεχνικό έργο της, τό όποιο εδημοσίευσε με τό πνευδώνιμόν της Κάριεν Σόλβα (τραγουδιί του δίσσως). Εκ τών διηγημάτων της πολλά έχουν μεταφρασθαι και δημοσιευθαι και στο Έλληνικόν. Επίσης έξεδόθη τελευταίως τό ρομάντο της «Μινώλα», κατά μεταφρασην της διδος Αίμουλας Καραβιά. Τά έργα της διαπλέει γλυκύτατος και άβροτάτος λυρισμός, καλοσύνη και πίστις προς τον Θεόν...

Ή Κάριεν Σόλβα άγάπησε την Ρουμανίαν, τους Ρουμάνους και ειργάσθη παντοειρόπως ύπερ της προαγωγής των. Ως συγγραφεύς κατανόησε όσον ουδείς άλλος την ρουμανικήν ψυχην και έξαγοράρισε ύπερόχως την ρουμανικήν ζωην...

Ή τσόν όμως ένδοξος βασιλοσχη και συγγραφεύς ύπέστη περι τās δυστυχίς του βίων της τραγικόν δυστύχημα. Έγχατο τό φως τών οφθαλμών της, άπόλωλε την χαράν να βλέπει και να θαυμάζει την φύση. Ύπέμεινε όμως και την συμφοράν αυτήν άγούγιστας μέχρι του θανάτου της... Ο Μελετητής

ΑΡΘ ΤΗ ΖΩΗ ΤΟΥ ΒΙΚΤΩΡΟΣ ΟΥΓΚΡ

Ο ΘΑΝΑΤΟΣ ΤΗΣ ΜΗΤΕΡΑΣ ΤΟΥ

Ή άσθενεία της κ. Ουγκώ.— Ή άγάπη των παιδιών της.— Ο θάνατος της.— Άπελιτία του Βίκτωρος.— Στο σπίτι της Άντέλας.— Μιά διασκέδαση.— Οι άρραβώνες του ποιητού.

Ή ύγεια της κυρίας Ουγκώ, της μητέρας του ποιητού, ύσταρ μία περιπνευμονία, από την όποία ελχε προβληθή, δέν έπήγαινε και τόσο καλά. Έπαυσε από καχεξία, την όποία αυτή άπόδιδε στο διαμέρισμα που κατοικούσαν. Συνθησιμένη στον αέρα, άνέπνευσε με δυσκολία σ' αυτό τό σπίτι που έμενε τώρα. Τέλος δέν έκαρτήθηε και στις άρχές του 1821 μετακόμισε στην όδο Μελιέρ, 19,σ' ένα σπίτι όπου ελχε και κήπο. Έκανε τόσο βιαστικά αυτή τη μετακόμηση ώστε ό ίδιοκτήτης του καινούριου σπιτιού δέν έφόρτασε καν να τό επισκενάση και να τό χωματίση πριν της τό παραδώση.

Έκει ή μητέρα και τα δύο παιδιά της, ό Εγγένιος κι' ό Βίκτωρ, επιδόθησαν σε κηπουρικές έγνασιές. Τό περιβάλλο του σπιτιού είναν σε κακό χάλια κι' έπρεπε να τό συμμαζέψουν. Ακροβήσ έκεινή τη στιγμή, έπλησίαζε ή άνοιξη. Έπρεπε να όργώσουν, να σκάψουν, να σπείρουν και να φυτέψουν. Ή μητέρα τους δούλευε σαν κι' αυτούς και περισσότερο μάλιστα άν' αυτούς. Ή άγάπη της προς τό πρόσινο την έμπόδιζε να αισθανθή την κόουραση.

Μιά μέρα που ελχε βαλθεί με τό καλά της να άνασυκοτήση μια προσιά, ίδρωσε άν' την δουλειά και ήμπε ένα ποτήρι νερό. Σχεδόν άμέσως την έπιασε τίγος και ύστερα πυρετός. Μιά δεύτερη περιπνευμονία της έξεδηλώθη. Τά παιδιά της ζαγκνυκούσαν τις νύχτες στο πλέωρο της. Ή πολυαγαπημένη τους άρροστη πέρασε έτσι από την όβεια περίοδο της άρρώστιας, άλλα ό πνευδόνις της ελχεν πιά προσηβή. Επι κάμψους βρομιάδες φαινόταν διι ελχε μπη σε ψεύτικο στάδιο άναρρώσεως και κατά τό τέλος του Μαΐου ξανάπεσε στο κρεβάτι.

Παρ' όλη την καινούργια αυτή ύποτροπή ό γιατρός έξακολουθούσε να έλπίζει. Κατά μέσα Ιουνίου ή άσθενής έδειξε κάποια βελτίωση και τό παιδιά της έπιασαν οι μία γρηγορή θεραπεία.

Στις 27 Ιουνίου, τό μεσημέρι, βρισκόταναν κι' οι δύο στο δωμάτιο της μητέρας τους.

— Κοίτα, ελπε ό Εγγένιος στο Βίκτωρα, δείχνοντας ή μητέρα τους που φαινόταν σά να κοιμόταν, τι καλά που φαίνεται να είνε ή μαμά ! Από τό μεσάνυχτα κοιμάται.

— Ναί, ελπε ό Βίκτωρ, σε λίγο θίναη έντελώς καλά.

Και έπλησίασε για να την κοιτάξει και να τη φιλήση στο μέτωπο. Τό μέτωπο είναν παγωμένο. Ελχε πεθάνει.

Έστειλαν και προσκάλεσαν και τον άδερφό τους Άβελ και τη μεθεκομηνή, τα τρία άδελφια, λιγοστοί φίλοι και μερικοί θαυμασταί του ποιητού, ό όποιος τότε άρχιζε ν' άκούγεται, συνώδευσαν την νεκρή στην εκκλησία του Άγιου Σουλιαίου κι' από εκεί στο κοιμητήριο Μονναγιάς.

Οι φίλοι κατόπιν έπήγαν μαζί τους τους τρεις άδελφούς και προστάθησαν να τους κάνουν να ξεχάσουν, άλλα ό Βίκτωρ ήμικε μεγαλύτερη παρηγορία στο κλάμα κι' έγύρισε μόνος του στο ύδειανό σπίτι. Μα ούτε εκεί δε μπόρεσε να μείνη και βγήκε πάλι έξω, παίρνοντας τό δρόμο του κοιμητηρίου. Όταν έκλεισαν οι πόρτες του κοιμητηρίου άρχισε να πλανιέται στο μονοβάβατο, θλιμμένος κι' άπογοητευμένος άν' τη ζωή.

Ή άνάγκη να συνδέη την ζωή του με κάποια έλπίδα, με κάποια προσδοκία τον έκανε, όταν νύχτασε πιά πολύ, άντι να πάη στο σπίτι του, να τραβήξη προς την όδον Σέρο-μιντι, όπου είναν τό σπίτι της φίλης του Άντέλας Φουσέ, της όποίας ή ομογενειοσυνηδόνεο στενά με τη δική του. Είταν ένδεκα ή όρα και περίμενε να βρη τό σπίτι κλειστό και τους κατοίκους του κοιμισμένους. Μα με άπορία ελθε την πόρτα ορθώνονχη και τό δωμάτια και την αόλη φωτοπλημμυρισμένα. Μόλις έφτασε στην πόρτα ελβε να μακλήνει μέσα ένας όμοιος άνθρωπος που έφώναζαν και γελούσαν. Ήθέλγησε τότε να ξεακολουθήση τό δρόμο του με είναν άδύνατο να κανη κι' ένα βήμα άν' την κόουραση. Έδίστασε μω στιγμή, έπειτα νύνημιας, παρακινωμένος άν' την επιθυμία που ελχε να ύπορέρη, έμπηκε στην αόλη, άνεβηκε γρήγορα τη μεγάλη σκάλα κι' έμπηκε σε μία μεγάλη αίθουσα, όπου ακροβήσ έκεινή τη στιγμή έπαιζαν μω κωμωδία. Ή σκηνή του φάνηκε από είναν δεύτερος τάφος. Ελβε σ' ένα καθρέφτη ότι τό πρόσωπό του είναν οχρό σαν του πεθάνένου και τό κρέπι του καπέλλου του, τό όποιο ελχε λησμονησει να βγάλη καθώς μήνης. Αυτό τον έκανε να συνέλθη έσχυε γρήγορα άν' την αίθουσα κι' έχάθηκε σ' ένα σκοτεινό διάδρομο άν' όπου άκουγε τα βήματα του χορού και τους ήχους των όργάνων. Είτερε καλά τό σπίτι κι' άνέβηκε σε μω σοφίτα ή όποία ελβε ένα φεγγίτη προς τη σάλα του χορού. Εκεί, μόνος και μέσ' στο σκοτάδι, κόλλησε τό μάτια του στο φεγγίτη και ελβε άμέσως διι ζητούσε : Ή Άντέλλα στο κάτωσφα και με λουλούδια στο κεφάλι είναν εκεί και χόρευε. Ο Βίκτωρ έμεινε στη σοφίτα του μέχρι τό τέλος της όρτης, ή όποία εδίδετο για τη γιορτή του κ. Φουσέ, του της Άντέλας.

Την άλλη ήμερα ή Άντέλα, κουρασμένη άν' τη διασκέδαση περ-ατόβος στον κήπο. Ελβε έξαφνα τον Βίκτωρα να μπαίνει του όποιου τό παρουσιαστικό και ή ώχρότης επρόδιδαν τη θλίψη του.

Έτρεξε σ' αυτόν :—Τι τρέχει ; του ελπε.

— Ή μαμά πέθανε. Τή θάψαμε χθές.

— Και εγώ, χόρευα !

Ο Ουγκώ ελβε πως ή φίλη του δέν είτερε τίποτε. Άρχισαν να κλαίνε μαζί κι' αυτό είναν οι άρραβώνες των.